

Poesiens natur

Der er dage hvor solen skinner alle vegne fra. Én af dem var en fredag i april, hvor jeg sidst på eftermiddagen gik, slentrende, med min ungdomsveninde på Gl. Strand i København. Solen strålede om kap med alle de glade mennesker der nød den første, rigtige forårsdag. Flere sad ved caféborde med kaffe eller skummende øl. Andre gik, som os, ind på Kunstforeningen Gl. Strand, hvor Edvard Weies(1879-1943) solfyldte og poetiske malerier var spredt i hele tredje etages smukke rum, med stuklofter, ledsaget af klassisk musik. Sådan! Så var ansatsen til en skøn weekend blidt skubbet i gang!

Edvard Weie var født på Christianshavn i København, hvor han kom fra fattige kår. Han døde på Frederiksberg og er begravet på Vestre Kirkegård. I 1893 var han færdiguddannet som bygningsmaler, men drømmen var af billedkunstnerisk karakter. Edvard Weie søgte flere gange

ind på Kunstakademiet, men uden held. Ad kringlede veje fandt han frem til Kunstnernes Frie Studieskoler ledet af Kristian Zahrtmann(1843-1917), hvor han gik i to år. Her mødte han kunstnerkollegaerne Harald Giersing(1881-1927) og Sigurd Swane(1879-1973), som han senere udstillede sammen med. Disse tre blev bannerførere for modernismens indtog i dansk kunsthver. Det var sammen med lærermesteren Kristian Zahrtmann, at Edvard Weie tog på sin første rejse til Italien. Havde Edvard Weies malerier tidligere været præget af dæmpede, gråstemte interiører og bymotiver fra Christianshavn, så klarede farverne nu op med det italienske lys, som inspirator!

Det var også i perioden herefter, at penselskriften blev stadig friere, ligesom en tiltagende lysfyldte og farvepragt karakteriserede malerierne. Det blev til flere rejser til Italien og Paris, ligesom de fleste somre blev tilbragt på Christiansø, sammen med bl.a. kunstnervennen Karl Isakson(1878-1922). Det er da også herfra betegnelsen Bornholmermalerne har sin rod, der bredt dækker over en gruppe kunstnere, der havde tilknytning til Bornholm og Christiansø, grundet det særlige lys og farveholdningen i det kontrastfyldte landskab med de kraftfulde klipper.

Edvard Weies insisterede endvidere på, at det centrale i kunsten skulle være en menneskelig værdi ligesom han var rodfæstet i den kristne tro. Han mente, at kunsten skulle forny sig gennem såvel et fordybet naturstudium, som i arbejdet med farvernes musikalske potentiale, hvor fokus ofte var farvekontraster, som ses i de mange opstillinger med stærkt, orangefarvede appelsiner i relation til en ultramarinblå krukke.

I sine sidste år arbejdede Weie intenst med et større skrift, hvori han sammenfattede sit kunstsyn, *Poesi og Kultur*, udgivet posthumt i 1951. Her skriver Edvard Weie: "Det Menneske der ikke kender farveverdenen kender ikke Existensen fra en af dens allerforunderligste og interessanteste Sider. Farveverdenen er et fuldstændigt Billede paa en harmonisk ideel Opbygning og den er den bedste Læremester til Forstaaelse af Logikkens Væsen og Sammenhæng. Farveverdenen er et Løfte om en anden og bedre Verden." Edvard Weie var med andre ord både praktiker og teoretiker. Livet igennem led han dog af det skisma, som Henrik Wivel beskriver; "mellem selvfølelse og selvforagt, drømmende visioner og angst - for såvel det onde som det gode". I de angstfyldte perioder var han flere gange indlagt og kunne ikke male, men så skrev han. Alligevel har han produceret cirka 500 værker, hvoraf de 70 kan ses på Kunstforeningen Gl. Strand ind til 5. maj. Alle sammen her er i privateje og er derfor sjældent eller aldrig tidligere blevet vist. Hans øvrige produktion er dog rigt repræsenteret på alle landets kunstmuseer. Og i 1925 modtog han Eckersberg Medaillen.

Så sig ikke, at det er svært at møde Edvard Weies fantastiske malerier! Et kik på dem gør en regnvejrsdag eller et trist humør til en saga blot. Malerier der bygger på livets poetiske, på én gang dramatiske og følsomme sider. Det manifesterer sig især i Edvard Weies sidste maleri "Faun og nymfe" fra 1940/41, der også markerer afslutningen på hans livslange arbejde med mytologiske og litterære motiver. Weie er her inspireret af Paul Cézannes(1839-1906) maleri "Bortførelsen" fra 1867, men det ligger også i forlængelse af hans egne tidligere mytologiske billeder, hvor fauner og nymfer indgår som hovedaktører. I dette maleri er de forenet: Den rygvendte faun bærer sin elskede, nymfen ud mod havet og himlen, mens hun hænger eftergivende i hans arme. Alle linjer fører ind mod parret i midten og suger dem ind i billedets rum: fra jorden mod havet og videre op i himlen. Billedet er kulminationen på Weies ambition om at komponere et billede af rene farveklang og her som akkompagnement til et idealbillede af verden, hvor mand og kvinde forenes. Kan det gøres smukkere?

Der er ikke så meget mere at sige! Edvard Weie er en klippefast og poetisk del af dansk kunsthistorie. En del der gør Danmark dejligere, både med hensyn til form og indhold!